

Liv i universet - er vi alene?

Anmeldt af ph.d.-studerende Gro Birkefeldt Møller Pedersen, Geologisk Institut, Aarhus Universitet

“Liv i universet – er vi alene” er det seneste danske skud på stammen om det gådefulde emne. Spækket med forskningsresultater presset ned i en let spiselig essayform på 200 sider forsøger bogen forgæves at gabe over øjets udvikling til pladetektonik på Venus, men desværre bliver beskrivelserne til tider ligeså kryptiske og gådefulde som emnet selv.

Intentionen er god, og formmæssigt fungerer bogen, som er hurtigt læst og overskuelig med dens mange kapitler og underkapitler krydret med videnskabelige ord som Raman spektroskopi, apatit og eukaryot, der sjældent når ud over rampen som populær litteratur.

Uheldige formuleringer

Desværre medvirker den til tider kække essaysstil dog til en rodet opbygning, hvor der bliver sprunget frem og tilbage mellem en stille ursuppe og et kaotisk ragnarok som kulisse til livets oprindelse. Det er forvirrende og afspejler, at sværhedsgraden af de tunge videnskabelige facts ikke fungerer i en let spiselig væven over personlige erfaringer frem og tilbage mellem forskellige teorier.

Intention og form er altså ikke tilstrækkelig, når indholdet, specielt det geologiske og planetologiske, lider under den populistiske facon, der til tider er direkte forkert og andre gange er ligeså malende som scenerne fra de værste science fiction film.

Faktuelle fejl, som at en sedimentær bjergart er en bjergart aflejret på havbunden, og at ophiolitter er en type mineraler, der dannes ved havbundsspredning, er problematiske. Især fordi der senere argumenteres for, at fundet af en sedimentær bjergart er evidens for, at hav har eksisteret på aflejringstidspunktet.

Ligeledes giver citater som “meteoritnedslag resulterede i, at der blev ’slået hul ned til jordens flydende indre’”, og “Tidevandet flytter energi fra Jorden til Månen” forkerte og uheldige billeder på nethinden,

der let kan misforstås af lægfolk.

Andre eksempler på uhensigtsmæssigt sprogbrug er fx “efter bjergarterne blev dannet”, som foregiver at bjergarterne blev dannet engang i tidernes morgen på trods af, at der til stadighed dannes bjergarter – samt ord som “endemål” og “slutprodukt” i forbindelse med behandlingen af evolution i kapitel 1 – også når der i starten af kapitel 9 tydeligt udtrykkes, at evolution ikke er retningsbestemt, er det uheldigt med et sprogbrug, der indbyder til misforståelser.

Tvivlsomme teorier

Ligeså bliver teorier og tankeeksperimenter præsenteret uden tilstrækkelig forklarende kontekst.

Fx er der et helt underkapitel viet til den meget omdiskuterede teori om sneboldsjorden. Og selvom forfatteren nævner, at der findes kritikere af teorien, bliver der i samme afsnit skrevet: “Denne periode i Jordens historie kaldes sneboldsjorden”, og “Det diskuteres i øvrigt stadig hyppigt, om Jorden var helt dækket med is, eller om det blot var et næsten totalt isdække.” Begge udsagn foregiver, at teorien er velkonsolideret.

Et lignende eksempel er det tænder-skærende tankeeksperiment om muligt liv på Venus, hvorfra nedenstående uddrag er taget:

“Forholdene på den tidlige Venus var mere venlige. Der var flydende vand. Hvis der var tilstrækkeligt med vand, har der muligvis også været pladetektonik, altså kontinenter der drev rundt mellem hinanden.... Kuldioxid var oprindeligt bundet i kalkklipper på samme måde som Jorden. På et tidspunkt begyndte der at komme mere

og mere kuldioxid i atmosfæren. Det fik balancen til at kænre, drivhuset løb løbsk, temperaturen steg, og havene fordampede. På Jorden betyder vandet, at pladerne glider nemmere ind under hinanden. Har de samme forhold gjort sig gældende på Venus, så har havenes forsvinden betydet, at pladetektonikken er gået i stå. Spændingerne i overfladen er vokset, og på et tidspunkt er overfladen formentlig brudt sammen i en verdensomspændende vulkansk eksplosion.”

Dette afsnit kan knap kaldes et tankeeksperiment og foregiver en sammenhæng mellem vand og pladetektonik, der kræver en helt anden forklaring, end der her skitseres, og kan næppe beskrives som andet dårlig science fiction, som får Venus’ forskning til at fremstå useriøst.

Kan ikke anbefales til geologiske læsere

Summa summarum: Denne bog kan dårligt anbefales med en geologisk læser i sigte. Der er simpelthen for mange fejl og fordrejninger, hvilket er rigtigt ærgerligt, da mange fantastisk spændende emner bearbejdes. Bogen mangler simpelthen videnskabelig stringens, og forsøget på at gøre bogen spiselig går ud over indholdet.

Liv i universet – er vi alene? Af Ib Lundgaard Rasmussen, 2009, Politikens forlag. 176 sider. 200 kr. ISBN: 9788756786577

Også vandværkerne har brug for at lade idéerne gro

Gode idéer der udspringer af erfaring og ekspertise fører frem til frugtbare løsninger. Vand-Schmidt har specialiseret viden inden for:

- Vandforsyningsanlæg
- Brøndboring
- Ledningsanlæg
- Projektering/rådgivning
- Service

- ring og få gode råd og uforbindende tilbud

Vand-Schmidt a/s
Jernbanegade 5 • 6070 Christiansfeld
Tlf. 74 56 11 11 • Fax. 74 56 32 69